

Oikeustapauskokoelma

UNIONIN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (suuri jaosto)

25 päivänä lokakuuta 2017*

Ennakkoratkaisupyyntö – Asetus (EU) N:o 604/2013 – Kolmannen maan kansalaisen johonkin jäsenvaltioon jättämän kansainvälistä suojelua koskevan hakemuksen käsittelystä vastuussa olevan jäsenvaltion määrittäminen – 27 artikla – Oikeussuojakeino – Tuomioistuinten harjoittaman valvonnan laajuus – 29 artikla – Siirron täytäntöönpanon määräaika – Siirtoa ei panna täytäntöön määräajassa – Hakemuksen käsittelystä vastuussa olevan jäsenvaltion velvollisuudet – Vastuun siirtyminen – Edellytys, jonka mukaan vastuussa olevan jäsenvaltion on tehtävä päätös

Asiassa C-201/16,

jossa on kyse SEUT 267 artiklaan perustuvasta ennakkoratkaisupyyntöstä, jonka Verwaltungsgerichtshof (ylin hallintotuomioistuin, Itävalta) on esittänyt 31.3.2016 tekemällään päätöksellä, joka on saapunut unionin tuomioistuimeen 12.4.2016, saadakseen ennakkoratkaisun asiassa

Majid Shiri, joka tunnetaan myös nimellä Madzhdi Shiri,

Bundesamt für Fremdenwesen und Asylin

osallistuessa asian käsittelyyn,

UNIONIN TUOMIOISTUIN (suuri jaosto),

toimien kokoonpanossa: presidentti K. Lenaerts, varapresidentti A. Tizzano, jaostojen puheenjohtajat L. Bay Larsen (esittelevä tuomari), T. von Danwitz, J. L. da Cruz Vilaça ja A. Rosas sekä tuomarit E. Juhász, A. Borg Barthet, M. Safjan, D. Šváby, A. Prechal, E. Jarašiūnas ja M. Vilaras,

julkisasiamies: E. Sharpston,

kirjaaja: hallintovirkamies K. Malacek,

ottaen huomioon kirjallisessa käsittelyssä ja 14.3.2017 pidetyssä istunnossa esitetyn,

ottaen huomioon huomautukset, jotka sille ovat esittäneet

- Majid Shiri, edustajinaan W. Weh ja S. Harg, Rechtsanwälte,
- Itävallan hallitus, asiamiehenään G. Hesse,
- Tšekin hallitus, asiamiehinään M. Smolek ja J. Vláčil,
- Yhdistyneen kuningaskunnan hallitus, asiamiehinään C. Crane ja S. Brandon, avustajinaan D. Blundell ja M. Gray, barristers,

* Oikeudenkäyntikieli: saksa.

- Sveitsin hallitus, asiamiehenään E. Bichet,
 - Euroopan komissio, asiamiehinään G. Wils ja M. Condou-Durande,
- kuultuaan julkisasiamiehen 20.7.2017 pidetyssä istunnossa esittämän ratkaisuehdotuksen,
on antanut seuraavan

tuomion

- 1 Ennakkoratkaisupyyntö koskee kolmannen maan kansalaisen tai kansalaisuudettoman henkilön johonkin jäsenvaltioon jättämän kansainvälistä suojelua koskevan hakemuksen käsittelystä vastuussa olevan jäsenvaltion määrittämisperusteiden ja -menettelyjen vahvistamisesta 26.6.2013 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 604/2013 (EUVL 2013, L 180, s. 31; jäljempänä Dublin III -asetus) 27 artiklan 1 kohdan sekä 29 artiklan 1 ja 2 kohdan tulkintaa.
- 2 Tämä pyyntö on esitetty sellaisen muutoksenhakuasian tutkimisen yhteydessä, jonka Iranin kansalainen Majid Shiri, joka tunnetaan myös nimellä Madzhdi Shiri, on saattanut vireille Bundesamt für Fremdenwesen und Asylin (liittovaltion maahanmuutto- ja turvapaikkavirasto, Itävalta, jäljempänä virasto) päätöksestä, jolla jätettiin tutkimatta hänen kansainvälistä suojelua koskeva hakemuksensa, määrättiin hänen poistamisestaan maasta ja todettiin hänen Bulgariaan siirtämisensä lainmukaiseksi.

Asiaa koskevat oikeussäännöt

Asetus (EY) N:o 1560/2003

- 3 Niiden perusteiden ja menettelyjen vahvistamisesta, joiden mukaisesti määritetään kolmannen maan kansalaisen johonkin jäsenvaltioon jättämän turvapaikkahakemuksen käsittelystä vastuussa oleva jäsenvaltio, annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 343/2003 soveltamista koskevista säännöistä 2.9.2003 annetun komission asetuksen (EY) N:o 1560/2003 (EUVL 2003, L 222, s. 3), sellaisena kuin se on muutettuna 30.1.2014 annetulla komission täytäntöönpanoasetuksella (EU) N:o 118/2014 (EUVL 2014, L 39, s. 1), III luvussa annetaan joukko säännöksiä asianomaisen henkilön siirtämisestä Dublin III -asetuksessa tarkoitettuun turvapaikkahakemuksen käsittelystä vastuussa olevaan jäsenvaltioon.
- 4 Kyseisen asetuksen 8 artiklan 1 kohdassa säädetään seuraavaa:

”Turvapaikkahakemuksen käsittelystä vastuussa olevan jäsenvaltion on annettava lupa hakijan siirtämiseen viipymättä ja valvottava, ettei hänen maahantulolleen aseteta esteitä. Jäsenvaltion on tarvittaessa määritettävä alueellaan sijaitseva paikka, johon turvapaikanhakija siirretään tai jossa hänet luovutetaan toimivaltaisille viranomaisille, ja otettava huomioon rajoitukset, jotka aiheutuvat siirron toteuttavalle jäsenvaltiolle maantieteellisistä tekijöistä ja käytettävissä olevista kuljetusvälineistä. – –”

Dublin III -asetus

- 5 Dublin III -asetuksen johdanto-osan 4, 5 ja 19 perustelukappaleessa todetaan seuraavaa:
”(4) Lisäksi [Eurooppa-neuvoston Tampereella 15. ja 16.10.1999 pidetyn erityiskokouksen] päätelmissä todetaan, että yhteiseen eurooppalaiseen turvapaikkajärjestelmään olisi lyhyellä aikavälillä sisällyttävä selkeä ja toimiva menettely turvapaikkahakemuksen käsittelystä vastuussa olevan valtion määrittämiseksi.

(5) Tällaisen menettelyn perusteiden olisi sekä jäsenvaltioiden että asianomaisten henkilöiden kannalta oltava puolueettomat ja oikeudenmukaiset. Menettelyn mukaisesti olisi erityisesti voitava määrittää nopeasti hakemuksen käsittelystä vastuussa oleva jäsenvaltio, jotta voidaan taata hakijoille tehokas pääsy kansainvälisen suojelun myöntämistä koskeviin menettelyihin ja jotta ei vaaranneta kansainvälistä suojelua koskevien hakemusten käsittelyn nopeutta koskevan tavoitteen saavuttamista.

--

(19) Asianomaisten henkilöiden oikeuksien tehokkaan suojelun varmistamiseksi olisi erityisesti Euroopan unionin perusoikeuskirjan 47 artiklan mukaisesti otettava käyttöön oikeudelliset takeet ja tehokkaat oikeussuojakeinot, jotka koskevat päätöksiä siirtää hakija hakemuksen käsittelystä vastuussa olevaan jäsenvaltioon. Jotta voidaan varmistaa, että kansainvälistä oikeutta noudatetaan, tällaisia päätöksiä koskevien tehokkaiden oikeussuojakeinojen olisi katettava sekä tämän asetuksen soveltamisen tarkastelu että oikeudellisiin seikkoihin ja tosiseikkoihin perustuvan tilanteen tarkastelu siinä jäsenvaltiossa, johon hakija siirretään.”

6 Kyseisen asetuksen 3 artiklan 1 kohdassa säädetään seuraavaa:

”Jäsenvaltioiden on käsiteltävä jokaisen kolmannen maan kansalaisen tai kansalaisuudettoman henkilön minkä tahansa jäsenvaltion alueella tai rajalla tai kauttakulkualueella tekemä kansainvälistä suojelua koskeva hakemus. Turvapaikkahakemuksen käsittelee yksi ainoa jäsenvaltio, ja tämä jäsenvaltio on se, joka III luvussa esitettyjen perusteiden mukaisesti on vastuussa hakemuksen käsittelystä.”

7 Mainitun asetuksen 17 artiklan 1 kohdan ensimmäisessä alakohdassa säädetään seuraavaa:

”Edellä olevasta 3 artiklan 1 kohdasta poiketen kukin jäsenvaltio voi päättää käsitellä kolmannen maan kansalaisen tai kansalaisuudettoman henkilön siellä jättämän kansainvälistä suojelua koskevan hakemuksen siinäkin tapauksessa, ettei se tässä asetuksessa määriteltyjen perusteiden mukaan ole vastuussa hakemuksen käsittelystä.”

8 Saman asetuksen 22 artiklassa säädetään vastaanottopyyntöön vastaamista ja 25 artiklassa takaisinottopyyntöön vastaamista koskevista säännöistä.

9 Dublin III -asetuksen 27 artiklan 1 ja 3 kohdassa säädetään seuraavaa:

”1. Hakijalla – – on oltava oikeus tehokkaiisiin oikeussuojakeinoihin niin, että hänellä on mahdollisuus hakea muutosta siirtopäätökseen tai sen uudelleen käsittelyä tuomioistuimessa sekä tosiseikkojen että oikeudellisten seikkojen osalta.

--

3. Siirtopäätöksiin kohdistuvien muutoksenhaun ja uudelleen käsittelyä koskevien hakemusten osalta jäsenvaltioiden on kansallisessa laissaan säädettävä, että

- a) muutoksenhaku tai uudelleen käsittely antaa asianomaiselle henkilölle oikeuden jäädä asianomaiseen jäsenvaltioon, kunnes muutoksenhaun tai uudelleen käsittelyn tulos on selvillä; tai
- b) siirto lykkääntyy automaattisesti tietyn kohtuullisen ajan, jonka kuluessa tuomioistuimen on päätettävä tarkasteltuaan asiaa perusteellisesti, onko muutoksenhaulla tai uudelleen käsittelyllä lykkäävä vaikutus; tai

c) asianomaisella henkilöllä on mahdollisuus pyytää kohtuullisen ajan kuluessa tuomioistuinta lykkäämään siirtopäätöksen täytäntöönpanoa, kunnes hänen muutoksenhakunsa tai uudelleen käsittelyn tulos on selvillä. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että käytettävissä on tehokkaat oikeussuojakeinot, lykkäämällä siirtoa, kunnes päätös ensimmäisestä lykkäyspyynnöstä on tehty. Päätös siirtopäätöksen täytäntöönpanon lykkäämisestä on tehtävä kohtuullisen ajan kuluessa siten, että lykkäyspyyntöä voidaan tarkastella perusteellisesti. Päätös siirtopäätöksen täytäntöönpanon lykkäämistä jättämisestä on perusteltava.”

10 Kyseisen asetuksen 29 artiklan 1 ja 2 kohdassa säädetään seuraavaa:

”1. Hakijan tai muun 18 artiklan 1 kohdan c tai d alakohdassa tarkoitettujen henkilöiden siirto pyynnön esittäneestä jäsenvaltiosta hakemuksen käsittelystä vastuussa olevaan jäsenvaltioon tapahtuu pyynnön esittäneen jäsenvaltion kansallisen lain mukaisesti ja sen jälkeen kun asianomaiset jäsenvaltiot ovat päässeet asiasta yhteisymmärrykseen ja heti kun se on käytännössä mahdollista, kuitenkin viimeistään kuuden kuukauden kuluessa siitä, kun toinen jäsenvaltio on suostunut pyyntöön ottaa asianomainen henkilö vastaan tai takaisin tai muutoksenhaun tai uudelleen käsittelyn johdosta annetun lopullisen päätöksen tekemisestä, jos sillä on lykkäävä vaikutus 27 artiklan 3 kohdan mukaisesti.

--

2. Jos siirtoa ei toteuteta kuuden kuukauden määräajan kuluessa, hakemuksen käsittelystä vastuussa oleva jäsenvaltio vapautuu velvoitteestaan ottaa asianomainen henkilö vastaan tai takaisin, ja vastuu siirtyy pyynnön esittäneelle jäsenvaltiolle. Määräaika voidaan jatkaa enintään yhteen vuoteen, jos siirtoa ei voida suorittaa asianomaisen henkilön vangitsemisen vuoksi, tai enintään kahdeksaentoista kuukauteen, jos asianomainen henkilö on paennut viranomaisia.”

Pääasia ja ennakkoratkaisukysymykset

- 11 Shiri saapui jäsenvaltioiden alueelle Bulgariassa, jossa hän jätti 19.2.2015 kansainvälistä suojelua koskevan hakemuksen.
- 12 Tämän jälkeen hän haki Itävallassa kansainvälistä suojelua 7.3.2015. Virasto pyysi 9.3.2015 Bulgarian viranomaisilta Shirin takaisinottoa.
- 13 Bulgarian viranomaiset hyväksyivät 23.3.2015 kyseisen takaisinottopyynnön.
- 14 Virasto jätti 2.7.2015 tekemällään päätöksellä Shirin kansainvälistä suojelua koskevan hakemuksen tutkimatta, määräsi hänet poistettavaksi maasta ja vahvisti, että hänen siirtonsa Bulgariaan oli lainmukainen.
- 15 Shiri valitti päätöksestä Bundesverwaltungsgerichtiin (liittovaltion ylin hallintotuomioistuin, Itävalta) ja liitti valitukseen vaatimuksen sen lykkäävän vaikutuksen tunnustamisesta. Kyseinen tuomioistuin kumosi 20.7.2015 mainitun päätöksen viimeksi mainitusta vaatimuksesta lausumatta sillä perusteella, että viraston olisi Shirin terveydentilaan perustuvan haavoittuvan aseman vuoksi pitänyt tutkia, olisiko Dublin III -asetuksen 17 artiklan 1 kohdassa säädettyä mahdollisuutta pitänyt käyttää.
- 16 Kumoamisen jälkeen virasto jätti 3.9.2015 tekemällään uudella päätöksellä Shirin kansainvälistä suojelua koskevan hakemuksen tutkimatta, määräsi hänet poistettavaksi maasta ja vahvisti, että hänen siirtonsa Bulgariaan oli lainmukainen.
- 17 Shiri valitti päätöksestä Bundesverwaltungsgerichtiin valituskirjelmällä, jonka kyseinen tuomioistuin vastaanotti 17.9.2015, ja liitti valitukseen vaatimuksen mainitun valituksen lykkäävän vaikutuksen tunnustamisesta. Shiri esitti 23.9.2015 toimittamassaan täydentävässä lausunnossa, että vastuu hänen

kansainvälistä suojelua koskevan hakemuksensa käsittelystä oli siirtynyt Itävallan tasavallalle Dublin III -asetuksen 29 artiklan 1 ja 2 kohdassa säädetyn siirtoa koskevan kuuden kuukauden määräajan päätyttyä kyseisenä päivänä.

- 18 Bundesverwaltungsgericht hylkäsi mainitun valituksen 30.9.2015 antamallaan tuomiolla lausumatta valituksen lykkäävän vaikutuksen tunnustamista koskevasta vaatimuksesta. Se totesi Shirin 23.9.2015 toimittamassaan täydentävässä lausunnossa esittämistä väitteistä, jotka koskivat Dublin III -asetuksen 29 artiklan 1 ja 2 kohdassa säädetyn kuuden kuukauden määräajan päättymistä, että viraston 2.7.2015 tekemän päätöksen kumoamisen ja asian virastolle uutta päätöstä varten palauttamisen seurauksena oli alkanut kuluu uusi kuuden kuukauden määräaika, joka oli alkanut siitä, kun Shirin siirto tuli uudelleen mahdolliseksi, eli hänen jättämänsä valituksen vastaanottamista seuraavasta seitsemännestä päivästä, joka oli 24.9.2015, alkaen. Niinpä Bundesverwaltungsgericht katsoi, että vastuu Shirin kansainvälistä suojelua koskevan hakemuksen käsittelystä oli edelleen Bulgarian tasavallalla eikä ollut siirtynyt tällä välin Itävallan tasavallalle.
- 19 Shiri teki tämän jälkeen kyseisestä tuomiosta Revision-valituksen ennakkoratkaisua pyytäneelle tuomioistuimelle.
- 20 Kyseinen tuomioistuin katsoo, että ennen lausumista Shiriin sovellettavan siirtoajan mahdollisesta päättymisestä on tutkittava, voiko kansainvälisen suojelun hakija vedota suojelua koskevan hakemuksensa käsittelyä koskevan vastuun mahdolliseen siirtymiseen kyseisen määräajan päättymisen seurauksena ja riittääkö pelkkä kyseisen määräajan päätyminen tällaiseen vastuun siirtymiseen.
- 21 Tässä tilanteessa Verwaltungsgerichtshof (ylin hallintotuomioistuin, Itävalta) on päättänyt lykätä asian käsittelyä ja esittää unionin tuomioistuimelle seuraavat ennakkoratkaisukysymykset:

”1) Onko [Dublin III -asetuksen] oikeutta tehokkaiisiin oikeussuojakeinoihin koskevia säännöksiä ja erityisesti asetuksen 27 artiklan 1 kohtaa sen johdanto-osan 19 perustelukappaleen valossa tulkittava siten, että turvapaikanhakija voi vedota siihen, että vastuu hakemuksen käsittelystä on siirtynyt pyynnön esittäneelle jäsenvaltiolle sen vuoksi, että siirrolle asetettu kuuden kuukauden määräaika ([Dublin III -asetuksen] 29 artiklan 2 kohta ja 29 artiklan 1 kohta) on päättynyt?

Jos ensimmäiseen kysymykseen vastataan myöntävästi:

2) Siirtyykö hakemuksen käsittelyä koskeva vastuu [Dublin III -asetuksen] 29 artiklan 2 kohdan ensimmäisen virkkeen mukaisesti pelkän hyödyntämättömän siirrolle asetetun määräajan kulumisen perusteella, vai edellyttääkö hakemuksen käsittelyä koskevan vastuun siirto määräajan päättymisen perusteella myös sitä, että hakemuksen käsittelystä vastuussa oleva jäsenvaltio on kieltäytynyt velvollisuudesta ottaa asianomainen henkilö vastaan tai ottaa hänet takaisin?”

Suullisen käsittelyn uudelleen aloittamista koskeva pyyntö

- 22 Julkisasiamiehen annettua ratkaisuehdotuksena 20.7.2017 Shiri vaati unionin tuomioistuimen kirjaamoon 6.9.2017 saapuneella asiakirjalla menettelyn suullisen vaiheen aloittamista uudelleen. Shiri esitti vaatimuksensa tueksi, että ratkaisuehdotuksessa nostettiin esiin Dublin III -asetuksen 29 artiklan 1 kohdan mukaisen määräajan laskentaan liittyvä oikeudellinen kysymys, jota ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin ei ollut esittänyt unionin tuomioistuimelle ja josta Shiri ei siten ollut voinut esittää huomautuksiaan.
- 23 Tässä yhteydessä on mainittava, että unionin tuomioistuin voi työjärjestyksensä 83 artiklan perusteella julkisasiamiestä kuultuaan milloin tahansa määrätä asian käsittelyn suullisen vaiheen aloitettavaksi uudelleen erityisesti, jos asia olisi ratkaistava sellaisella oikeudellisella perusteella, josta asianosaisilla ei ole ollut tilaisuutta lausua.

- 24 Nyt käsiteltävässä asiassa on kuitenkin todettava, että unionin tuomioistuin katsoo joka tapauksessa, ettei Shirin mainitsemasta Dublin III -asetuksen 29 artiklan 1 kohdan mukaisen määräajan laskentaan liittyvästä oikeudellisesta kysymyksestä ole tarpeen lausua. Lisäksi unionin tuomioistuin katsoo julkisasiاميestä kuultuaan, että sillä on kaikki asian ratkaisemiseksi tarvittavat tiedot ja että kyseisistä seikoista on ollut tilaisuus lausua unionin tuomioistuimessa.
- 25 Niinpä asian käsittelyn suullista vaihetta ei ole määrättävä aloitettavaksi uudelleen.

Ennakkoratkaisukysymysten tarkastelu

Toinen kysymys

- 26 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin tiedustelee toisella kysymyksellään, joka on syytä tutkia ensin, olennaisilta osin sitä, onko Dublin III -asetuksen 29 artiklan 2 kohtaa tulkittava siten, että jos siirtoa ei toteuteta kyseisen asetuksen 29 artiklan 1 ja 2 kohdassa tarkoitettussa kuuden kuukauden määräajassa, vastuu hakemuksen käsittelystä siirtyy suoraan lain nojalla pyynnön esittäneelle jäsenvaltiolle, eikä edellytyksenä ole se, että hakemuksen käsittelystä vastuussa oleva jäsenvaltio kieltäytyy ottamasta asianomaista henkilöä vastaan tai takaisin.
- 27 Dublin III -asetuksen 29 artiklan 1 kohdan ensimmäisen alakohdan mukaan asianomaisen henkilön siirto tapahtuu heti, kun se on käytännössä mahdollista, kuitenkin viimeistään kuuden kuukauden kuluessa siitä, kun toinen jäsenvaltio on suostunut pyyntöön ottaa asianomainen henkilö vastaan tai takaisin tai muutoksenhaun tai uudelleen käsittelyn johdosta annetun lopullisen päätöksen tekemisestä, jos sillä on lykkäävä vaikutus.
- 28 Viimeksi mainitun seikan osalta on todettava kyseisen asetuksen 27 artiklan 3 kohdan c alakohdasta ilmenevän, että jos kansallisessa oikeudessa säädetään, että asianomaisella henkilöllä on mahdollisuus vaatia tuomioistuinta lykkäämään siirtopäätöksen täytäntöönpanoa, kunnes muutoksenhaun tai uudelleen käsittelyn tulos on selvillä, asiaa käsittelevän tuomioistuimen on tehtävä päätös tästä vaatimuksesta kohtuullisen ajan kuluessa ja perusteltava päätöksensä, jos se ei lykkää täytäntöönpanoa.
- 29 Mainitun asetuksen 29 artiklan 2 kohdassa täsmennetään, että jos siirtoa ei toteuteta kuuden kuukauden määräajan kuluessa, hakemuksen käsittelystä vastuussa oleva jäsenvaltio vapautuu velvoitteestaan ottaa asianomainen henkilö vastaan tai takaisin ja vastuu siirtyy pyynnön esittäneelle jäsenvaltiolle.
- 30 Saman säännöksen sanamuodosta ilmenee, että siinä säädetään vastuun siirtymisestä suoraan lain nojalla pyynnön esittäneelle jäsenvaltiolle ja että tällainen siirtyminen ei edellytä vastuussa olevan jäsenvaltion toimia (ks. analogisesti tuomio 26.7.2017, Mengesteab, C-670/16, EU:C:2017:587, 61 kohta).
- 31 Tällainen tulkinta on lisäksi sopusoinnussa Dublin III -asetuksen johdanto-osan viidennessä perustelukappaleessa mainitun kansainvälistä suojelua koskevien hakemusten käsittelyn nopeutta koskevan tavoitteen kanssa, koska tulkinnalla varmistetaan, että vastaanottomenettelyn tai takaisinottomenettelyn viivästyessä kansainvälistä suojelua koskeva hakemus tutkitaan siinä jäsenvaltiossa, jossa kansainvälisen suojelun hakija oleskelee, jotta tutkinta ei lykkäytyisi entisestään (ks. analogisesti tuomio 26.7.2017, Mengesteab, C-670/16, EU:C:2017:587, 54 kohta).
- 32 Myös asetuksen N:o 1560/2003 III luvun säännökset siirron täytäntöönpanosta heijastavat mainittua tulkintaa.

- 33 On nimittäin niin, että vaikka kyseisen asetuksen 8 artiklassa veloitetaan hakemuksen käsittelystä vastuussa oleva jäsenvaltio antamaan lupa hakijan siirtämiseen viipymättä, missään mainitun asetuksen säännöksessä ei anneta kyseiselle jäsenvaltiolle mahdollisuutta ilmaista uudelleen tahtoaan ottaa asianomainen henkilö vastaan tai takaisin sen jälkeen, kun se on nimenomaisesti tai implisiittisesti hyväksynyt vastaanottopyynnön tai takaisinottopyynnön Dublin III -asetuksen 22 artiklassa tai 25 artiklassa tarkoitetulla tavalla.
- 34 Toiseen kysymykseen on edellä esitetyn perusteella vastattava, että Dublin III -asetuksen 29 artiklan 2 kohtaa on tulkittava siten, että jos siirtoa ei toteuteta kyseisen asetuksen 29 artiklan 1 ja 2 kohdassa tarkoitettussa kuuden kuukauden määräajassa, vastuu hakemuksen käsittelystä siirtyy suoraan lain nojalla pyynnön esittäneelle jäsenvaltiolle, eikä edellytyksenä ole se, että hakemuksen käsittelystä vastuussa oleva jäsenvaltio kieltäytyy ottamasta asianomaista henkilöä vastaan tai takaisin.

Ensimmäinen kysymys

- 35 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin tiedustelee ensimmäisellä kysymyksellään olennaisilta osin sitä, onko Dublin III -asetuksen 27 artiklan 1 kohtaa, luettuna kyseisen asetuksen johdanto-osan 19 perustelukappaleen valossa, tulkittava siten, että kansainvälisen suojelun hakija voi vedota siirtoaan koskevaan päätökseen kohdistuvassa muutoksenhaussa mainitun asetuksen 29 artiklan 1 ja 2 kohdan mukaisen kuuden kuukauden määräajan päättymiseen.
- 36 Dublin III -asetuksen 27 artiklan 1 kohdassa säädetään, että kansainvälisen suojelun hakijalla on oltava oikeus tehokkaihin oikeussuojakeinoihin niin, että hänellä on mahdollisuus hakea muutosta siirtopäätökseen tai sen uudelleen käsittelyä tuomioistuimessa sekä tosiseikkojen että oikeudellisten seikkojen osalta.
- 37 Kansainvälisen suojelun hakijalla hänen siirtoaan koskevan päätöksen osalta käytettävissä olevan oikeussuojakeinon ulottuvuus täsmennetään kyseisen asetuksen johdanto-osan 19 perustelukappaleessa, jossa todetaan, että jotta kansainvälisen oikeuden noudattaminen voidaan varmistaa, kyseisellä asetuksella käyttöön otetun siirtopäätöksiä koskevan tehokkaan oikeussuojakeinon olisi katettava yhtäältä kyseisen asetuksen soveltamisen tarkastelu ja toisaalta oikeudellisiin seikkoihin ja tosiseikkoihin perustuvan tilanteen tarkastelu siinä jäsenvaltiossa, johon hakija siirretään (tuomio 26.7.2017, Mengesteab, C-670/16, EU:C:2017:587, 43 kohta).
- 38 Lisäksi on mainittava unionin tuomioistuimen oikeuskäytännöstä ilmenevän, että kun otetaan huomioon muun muassa yleinen kehitys, jota Dublin III -asetuksen antamisen johdosta on tapahtunut johonkin jäsenvaltioon jätetyn turvapaikkahakemuksen käsittelystä vastuussa olevan jäsenvaltion määrittämistä koskevassa järjestelmässä, sekä kyseisellä asetuksella tavoitellut päämäärät, mainitun asetuksen 27 artiklan 1 kohtaa on tulkittava siten, että siinä säädetyn oikeussuojakeinon on voitava koskea muun muassa kyseisessä asetuksessa säädettyjen menettelyllisten takeiden noudattamista (ks. vastaavasti tuomio 26.7.2017, Mengesteab, C-670/16, EU:C:2017:587, 44–48 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 39 Dublin III -asetuksella käyttöön otetut vastaanotto- ja takaisinottomenettelyt on erityisesti suoritettava siten, että tiettyjä ehdottomia määräaikoja – joihin kuuluu kyseisen asetuksen 29 artiklan 1 ja 2 kohdassa mainittu kuuden kuukauden määräaika – noudatetaan. Vaikka kyseisillä säännöksillä on tarkoitus säännellä mainittuja menettelyjä, niillä myös edesautetaan – samalla tavoin kuin kyseisen asetuksen III luvussa vahvistetuilla perusteilla – hakemuksen käsittelystä vastuussa olevan jäsenvaltion määrittämistä. Kuten edellä 30–34 kohdasta ilmenee, kyseisen määräajan päättymisestä tilanteessa, jossa hakijaa ei ole siirretty pyynnön esittäneestä jäsenvaltiosta hakemuksen käsittelystä vastuussa olevaan jäsenvaltioon, seuraa näin ollen vastuun siirtyminen suoraan lain nojalla jälkimmäiseltä jäsenvaltiolta ensin mainitulle (ks. analogisesti tuomio 26.7.2017, Mengesteab, C-670/16, EU:C:2017:587, 50–53 kohta).

- 40 Tässä tilanteessa on todettava, että sen varmistamiseksi, että mainittuja menettelyjä on sovellettu oikein ennen riitautetun siirtopäätöksen tekemistä, tuomioistuimen, jossa siirtopäätökseen haetaan muutosta, on voitava tutkia kansainvälisen suojelun hakijan väitteet, joiden mukaan päätös on tehty Dublin III -asetuksen 29 artiklan 2 kohdan säännösten vastaisesti ja joiden mukaan pyynnön esittäneestä jäsenvaltiosta oli jo tullut mainitun päätöksen tekemisajankohtana hakemuksen käsittelystä vastuussa oleva jäsenvaltio kyseisen asetuksen 29 artiklan 1 ja 2 kohdan mukaisen kuuden kuukauden määräajan päättymisen vuoksi (ks. analogisesti tuomio 26.7.2017, Mengesteab, C-670/16, EU:C:2017:587, 55 kohta).
- 41 Tämän jälkeen on huomautettava, että erotuksena 26.7.2017 annettuun tuomioon Mengesteab (C-670/16, EU:C:2017:587) johtaneessa asiassa kyseessä olleista määräajoista, joilla säänneltiin vastaanottopyynnön esittämistä, Dublin III -asetuksen 29 artiklan mukaisilla määräajoilla säännellään paitsi siirtopäätöksen tekemistä myös sen täytäntöönpanoa.
- 42 Tästä seuraa, että kyseiset määräajat voivat päättyä siirtopäätöksen tekemisen jälkeen. Lisäksi on mainittava, että pääasiassa asianomainen henkilö esittää, että kyseisen asetuksen 29 artiklan 1 ja 2 kohdan mukainen kuuden kuukauden määräaika päättyi siirtopäätöksen tekemisajankohtaa myöhempänä ajankohtana.
- 43 Tässä yhteydessä on todettava, että pyynnön esittävän jäsenvaltion toimivaltaiset viranomaiset eivät voi tällaisessa tilanteessa siirtää asianomaista henkilöä toiseen jäsenvaltioon vaan niiden on sitä vastoin ryhdyttävä viran puolesta tarpeellisiin toimenpiteisiin ensimmäisen jäsenvaltion vastuun tunnustamiseksi ja aloitettava viipymättä kyseisen henkilön esittämän kansainvälistä suojelua koskevan hakemuksen tutkiminen.
- 44 Kun otetaan huomioon yhtäältä Dublin III -asetuksen johdanto-osan 19 perustelukappaleessa mainittu tavoite taata perusoikeuskirjan 47 artiklan mukaisesti asianomaisten henkilöiden tehokas suoja ja toisaalta edellä 31 kohdassa mainittu tavoite varmistaa kansainvälistä suojelua koskevan hakemuksen käsittelystä vastuussa olevan jäsenvaltion nopea määrittäminen sekä tällaisen suojelun hakijan etujen että kyseisellä asetuksella käyttöön otetun järjestelmän yleisen toimivuuden varmistamiseksi, hakijalla on oltava käytössään tehokas ja nopea oikeussuojakeino, jonka ansiosta hän voi vedota siihen, että mainitun asetuksen 29 artiklan 1 ja 2 kohdan mukainen kuuden kuukauden määräaika on päättynyt siirtopäätöksen tekemisen jälkeen.
- 45 Tässä yhteydessä on todettava, että nyt käsiteltävässä asiassa kansainvälisen suojelun hakijalle Itävallan lainsäädännössä tunnustettu oikeus vedota hänen siirtoaan koskevan päätöksen tekemisen jälkeisiin seikkoihin kyseistä päätöstä koskevassa muutoksenhaussa riittää kyseisen tehokkaasta ja nopeasta oikeussuojakeinosta säätämistä koskevan velvollisuuden täyttymiseen.
- 46 Edellä esitetystä seuraa, että Dublin III -asetuksen 27 artiklan 1 kohtaa, luettuna kyseisen asetuksen johdanto-osan 19 perustelukappaleen valossa, ja perusoikeuskirjan 47 artiklaa on tulkittava siten, että kansainvälisen suojelun hakijalla on oltava käytössään tehokas ja nopea oikeussuojakeino, jonka ansiosta hän voi vedota siihen, että mainitun asetuksen 29 artiklan 1 ja 2 kohdan mukainen kuuden kuukauden määräaika on päättynyt siirtopäätöksen tekemisen jälkeen. Tällaiselle hakijalle pääasiassa kyseessä olevan kaltaisessa kansallisessa lainsäädännössä tunnustettu oikeus vedota hänen siirtoaan koskevan päätöksen tekemisen jälkeisiin seikkoihin kyseistä päätöstä koskevassa muutoksenhaussa riittää kyseisen tehokkaasta ja nopeasta oikeussuojakeinosta säätämistä koskevan velvollisuuden täyttymiseen.

Oikeudenkäyntikulut

47 Pääasian asianosaisten osalta asian käsittely unionin tuomioistuimessa on välivaihe kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevan asian käsittelyssä, minkä vuoksi kansallisen tuomioistuimen asiana on päättää oikeudenkäyntikulujen korvaamisesta. Oikeudenkäyntikuluja, jotka ovat aiheutuneet muille kuin näille asianosaisille huomautusten esittämisestä unionin tuomioistuimelle, ei voida määrätä korvattaviksi.

Näillä perusteilla unionin tuomioistuin (suuri jaosto) on ratkaissut asian seuraavasti:

- 1) **Kolmannen maan kansalaisen tai kansalaisuudettoman henkilön johonkin jäsenvaltioon jättämän kansainvälistä suojelua koskevan hakemuksen käsittelystä vastuussa olevan jäsenvaltion määrittämisperusteiden ja -menettelyjen vahvistamisesta 26.6.2013 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 604/2013 29 artiklan 2 kohtaa on tulkittava siten, että jos siirtoa ei toteuteta kyseisen asetuksen 29 artiklan 1 ja 2 kohdassa tarkoitetussa kuuden kuukauden määräajassa, vastuu hakemuksen käsittelystä siirtyy suoraan lain nojalla pyynnön esittäneelle jäsenvaltiolle, eikä edellytyksenä ole se, että hakemuksen käsittelystä vastuussa oleva jäsenvaltio kieltäytyy ottamasta asianomaista henkilöä vastaan tai takaisin.**
- 2) **Asetuksen N:o 604/2013 27 artiklan 1 kohtaa, luettuna kyseisen asetuksen johdanto-osan 19 perustelukappaleen valossa, ja Euroopan unionin perusoikeuskirjan 47 artiklaa on tulkittava siten, että kansainvälisen suojelun hakijalla on oltava käytössään tehokas ja nopea oikeussuojakeino, jonka ansiosta hän voi vedota siihen, että mainitun asetuksen 29 artiklan 1 ja 2 kohdan mukainen kuuden kuukauden määräaika on päättynyt siirtopäätöksen tekemisen jälkeen. Tällaiselle hakijalle pääasiassa kyseessä olevan kaltaisessa kansallisessa lainsäädännössä tunnustettu oikeus vedota hänen siirtoaan koskevan päätöksen tekemisen jälkeisiin seikkoihin kyseistä päätöstä koskevassa muutoksenhaussa riittää kyseisen tehokkaasta ja nopeasta oikeussuojakeinosta säätämistä koskevan velvollisuuden täyttymiseen.**

Allekirjoitukset